

HATÁRRENDESZETI KIRENDELTSÉG KISZOMBOR

TÁJÉKOZTATÓ

**a határrend és határőrizet helyzetéről,
valamint a határforgalom 2022. évi alakulásáról**

Cím: 6775 Kiszombor, Régi Makói út 2.
Telefon: (06-62) 525-020, Belügyi Tel: (33) 8450
e-mail: kiszomborhrk@csongrad.police.hu KÉR azonosító: ORFK CSONG KZH

Bevezetés

A Határrendészeti Kirendeltség Kiszombor (továbbiakban: kirendeltség) 2022. évi feladatait a belügyminiszter által meghatározottak, az Országos Rendőr-főkapitányság, a Csongrád-Csanád Vármegyei Rendőr-főkapitányság (továbbiakban: CSCSVMRFK) és a kirendeltség munkatervében foglaltak szerint időarányosan végrehajtotta.

A kirendeltség illetékességi területe a Triplex Confinium és a PP 5 határjelek között, 28 345 méter magyar – román és az F170 – F82 határjelek közötti 20 482 méter szerb külső határszakaszra terjed ki. A határszakasz 48 244 méter szárazföldi és 583 méter vízi részből tevődik össze, így a teljes felügyelt rész mindösszesen 48 827 méter. Az illetékességi terület hangsúlyozottan a Tisza és Maros folyók, valamint az államhatár által határolt területsávon helyezkedik el és 9 települést, valamint Szeged Megyei Jogú Város Újszeged (Marostói kiskertekkel együtt) és Szőreg településrészeit magában foglalva, ahol 538 négyzetkilométeren 64 630 lakos él.

Az értékelt év az első volt a pandémiás világjárványt követő határfogalom visszarendeződést tekintve, illetve hosszú idő után az első, hogy valamely szomszédos országban háború dúlt. Mindemellett az időszakot továbbra is a hullámzó intenzitású, de folyamatosan jelen lévő migráció uralta, melynek kísérőjelenségként az alkalmi és szervezett bűnözői körök is változó intenzitással jelentek meg a területen. Az egyik legnagyobb kihívás ennek a jelenségnek a felderítése és felszámolása volt.

Az illetékességi terület közrendjének és közbiztonságának fenntartása érdekében kitűzött teljesítménycélok elérése megvalósult, a helyi erők irányításával a megerősítő rendőri, honvédségi és egyéb együttműködő szervezetek tagjaival, valamint a határterületi lakosság aktív közreműködésével kiemelkedően eredményes évet tudhat maga mögött a kirendeltség a szervezett irreguláris migráció megelőzése, megakadályozása, felderítése és megszakítása vonatkozásában.

Az orosz-ukrán konfliktus határforgalomra gyakorolt hatásai, habár korlátozottan, de érintették Kiszombor közúti határátkelőhely forgalmát is. Ebből kifolyólag a korábbi évekhez képest nagyságrendekkel több ukrán és Ukrajnából menekülő más külföldi jelentkezett határátlépésre, akik közül 606 főt a humanitárius beléptetési eljárásrendnek megfelelően, ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolással látott el a kirendeltség.

I. Közbiztonsági helyzetértékelés

A hatályos jogszabályok által feladatul szabott, tevékenységi főprofiljt jelentő határőrizeti és határforgalom-ellenőrzési feladatokon kívül az illetékességi területen található települések közrendjének és közbiztonságának fenntartásában, a lakosság szubjektív közbiztonságérzetét negatívan befolyásoló cselekmények megelőzésében és felderítésében is tevékenyen részt vett a kirendeltség saját és megerősítő állománya egyaránt.

A hatásköri és illetékességi szabályzók által fő feladatként kijelölt földrajzi és eljárásjogi vonatkozásban a közterületi szolgálatellátást irányító, nagy tapasztalattal és helyismerettel rendelkező vezetői, középvezetői állomány többnyire a bűnelkövetők előtt egy lépéssel, vagy szorosan a sarkukban haladva irányította a végrehajtó állományt. Ezen kollégák rendkívül nagy hatékonysággal előzték, vagy szakították meg a migrációs indíttatású cselekményeket.

A helyi lakosság ebben maximálisan partner volt, jelzéseik, észrevételeik jelentős hatékonyságnövelő tényezőnek bizonyultak még akkor is, ha az átjutott migránsok alkalmi asszimilációs módszerekkel is próbálkoztak, melynek során sokszor átöltözve, tiszta ruhában próbáltak láthatatlanná válni. Ezek a személyek főleg a magányos vagy kiscsoportos, szervezetlen részét képezték a migrációs megjelenésnek, akik általában sikertelenül próbáltak a falusi, kisvárosi, egymást többnyire ismerő polgári közegében elvegyülni. Többek között ennek is volt köszönhető, hogy az ilyen, átlagosságukban is szokatlan kinézetű, arcra és beszélt nyelvre ismeretlen emberek megjelenése esetén értesítették valamelyik rendőri szervet.

A migrációban rejlő anyagi haszonra rátelepülő embercsempészek változatos módszereket próbáltak alkalmazni a migránsok továbbszállítására. Variált időpontokban, a legváltozatosabb járműtípusokkal és akár fényes nappal tettek kísérletet a migránsok mozgatására. Olykor úgynevezett előfutó autókkal mérték fel a tervezett közlekedési útvonal rendőrintézetességét, majd az eredményről tájékoztatva az embercsempészautót egyeztettek a végleges haladási irányt. Az elkövetők magyar és külföldi gépjárműveket is felhasználtak elkövetés eszközeként, ahogy az állampolgársági összetétel is kiterjedt magyarokra és a legváltozatosabb uniós és harmadik országbeli állampolgárokra is. A mélységi elkövetők mellett, Kiszombor közúti határátkelőhelyen a román határrendészet munkatársaival közösen bonyolított határforgalomellenőrzés során több esetben sikerült gépjárműben megbújt migránsokat felderíteni, velük együtt elfogva az ehhez segítséget nyújtani szándékozó személyeket.

Hangsúlyosabban Tiszasziget és Kübekháza, de nem elhanyagolható arányban Kiszombor közúti határátkelőhelyen is a határforgalom jelentős részét a határközeli lakosság tette ki. A változatosabb, nagyobb arányú és a nemzetközi migrációs folyosókon legálisan mozgó határforgalom a jól behatárolható ünnepi, munkaszüneti időszakokra esett, amely időszakokra összehangolt szolgáltatsszervezéssel készült a magyar és a túrololdali fél is. A technikai eszközpark és szoftveres fejlesztéseknek köszönhetően több lehetőség nyílt meg a határforgalom gyorsítását illetően, mely kiegészülve a jogszabályi lehetőségekkel csökkentette a korábbi években tapasztalt határvárakozások idejét és gyakoriságát.

A határforgalom számszaki adataihoz viszonyítva a kirendeltség által ellenőrzött legális migrációs útvonalakon mozgókra nem volt jellemző az, hogy a különböző motivációjú egyéni és szervezett bűnözői körök állandó mozgási irányként tekintettek határátkelőhelyeinkre. Az sem volt jellemző, hogy az ilyen bűnözői körök által elkövetett jogsértő cselekmények az illetékességi területen a közrend, a közbiztonság folyamatosságában érezhető deficitet okoztak.

A határátkelőhelyi és közterületi hatósági jelenlét kiterjedt a 43-as útra, de a betorkolló, és egyéb alárendelt utakon közlekedők szabálykövető magatartásának ellenőrzésére is. Mivel a migrációs mozgások átmenő jelleggel mindenképpen érintették a 43-as utat, ide lényegében szinte 24 órás rendőri jelenlétet biztosított a kirendeltség. Ez a demonstratív, látható jelenlét már önmagában is befolyással bírt a közlekedésbiztonság helyzetére, de ezen felül a határátkelőhelyek belépő gépjárműforgalmában is folyamatos szűrések valósultak meg a személyi és tárgyi feltételeket illetően.

II. A közbiztonság érdekében tett intézkedések és az azzal kapcsolatos feladatok

A feladatok maradéktalan elvégzésének érdekében a kirendeltség állománya közterületen 16718 tényleges közterületi szolgálati órát töltött 7188 közterületi fővel.

Az előállítások, elfogások száma 2022. évben 57, míg 2021. évben 59 fő volt. Mindösszesen 823 esetben 3820 fő (2021-ben 1713 esetben 7102 fő) migráns feltartóztatására és visszakísérésére történt intézkedés, valamint még az átlépés előtt sikerült megakadályozni 360 esetben 4544 fő bejutását (2021-ben 532 esetben 4031 fő).

Az illegális migráció megelőző, előzetes információszerző lehetőségeinek kihasználása érdekében a román és a szerb határőrizeti erőkkel folyamatos volt a kapcsolattartás vezetői és végrehajtói szinten is. A közös járőrszolgálatok, információcserék segítették mindhárom fél határőrizeti tevékenységének végrehajtását. A hőképfelderítő rendszerek segítségével számos esetben továbbított a kirendeltség a román határrendészet részére még román területen észlelt migránsokról jelzést, amelynek köszönhetően 267 fő elfogását hajtották végre.

A határsértők származás szerinti megoszlásában változás történt a korábbi évekhez képest, mivel a feketeafrikai migránsok szinte teljesen eltűntek az illetékességi területről. Helyettük szírek, palesztinok, afgánok, marokkóiak, algériaiak, tunéziaiak, irániak, irakiak, pakisztániak, bangladesiek, indiaiak, albánok, koszovóiak és törökök fordultak meg nagyszámban.

A bűnügyi felderítő tevékenység során a saját és honi, valamint külföldi megerősítők és együttműködők 65 esetben fedtek fel valamilyen bűncselekményt (2021-ben 46 esetben), majd adták át annak elkövetőjét az eljárásra jogosult hatóság képviselőjének. Ezek az események, elkövetői magatartások jelentős arányban kapcsolódtak a schengeni határátlépés illegális módszereihez, a gépjárművek engedély nélküli, államhatáron való átjuttatásának szándékához, az Ideiglenes Biztonsági Határzárhoz, a területen megjelenő migránsok államhatáron történő engedély nélküli átkíséréséhez és embercsempészek általi továbbszállításához, valamint az ittas vezetéshez.

A közokirat-hamisítások felfedésében növekedés volt tapasztalható a 2021. évhez képest, mivel akkor 19 esetben 21, 2022-ben már 39 esetben 44 hamis, hamisított közokirat felfedése történt. A kirendeltség illetékességi területén embercsempészési szándékkal megjelenő személyek kiszűrése, a megvalósulás szakaszának demonstratív és folyamatos közterületi jelenléttel, aktív és sokoldalú együttműködéssel, érdemi kockázatelemzéssel való megelőzése hatékonyan működött. 2022. évben 9 esetben került sor embercsempészéssel gyanúsítható személy elfogására és 10 esetben büntető feljelentés megtételére (1 esetben ismeretlen tettes ellen) a kirendeltség munkatársai által, (2021-ben 21 saját feljelentés), míg a megerősítő hazai vagy román rendőri erők 14 esetben jártak el (2021-ben 19 esetben). 2022. évben mindösszesen 24 személy vonatkozásában történt intézkedés embercsempészés bűncselekmény elkövetése miatt.

A Nyugat-Európában eltulajdonított gépjárművek schengeni területről való kijuttatásának megakadályozása továbbra is kiemelt jelentőséggel bírt a határforgalomellenőrzésben. 2022. évben egyedi azonosítójellel visszaélés bűncselekmény felfedése 1 esetben történt saját intézkedők által, (2021. évben 2 saját, 1 megerősítő felfedés), míg SIS gépjárműkörozés felfedése 4 alkalommal realizálódott (2021. évben 3 esetben).

Az orosz-ukrán háború a koronavírus világjárványt követően ismét új, addig nem tapasztalt helyzetet teremtett a határellenőrzésben. Ennek során, az Ukrajnából érkező menekültek részére 606 személy esetében történt ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolás kiadása Kiszombor közúti határátkelőhelyen. Annak érdekében, hogy a minden bizonnyal traumatizált emberek, köztük nagy számban gyermekek átkelőhelyi ügyintézés ne egy rideg, csak

hatósági, rendőri jellegű magán viselő épületben történjen, kialakításra került egy gyermekbarát váróterem, a tapasztaltak alapján a gyermekek legnagyobb örömére.

A határőrizeti és a határforgalom-ellenőrzési tevékenység során kiemelt figyelmet kapott a közlekedésrendészeti szabályok betartatása. A belépésre jelentkező gépjárművek vonatkozásában az alkoholszondás ellenőrzéseken kívül, a szemrevételezéssel is megállapítható műszaki hiányosságok vizsgálata is megtörtént. Ezeknek a vizsgálatoknak köszönhetően 33 esetben történt műszakilag nem megfelelő állapotú gépjárművek visszafordítása, alkoholszondás ellenőrzés pedig 17864 esetben (2021-ben 1763) valósult meg.

A szabálysértési és helyszíni bírságolási tevékenység során 2022. évben 389 esetben (11 fő magyar, 378 külföldi szabálysértő) szabtak ki az intézkedő kollégák helyszíni bírságot. 2021. évben 375 bírság került kiszabásra 2 fő magyar, és 373 külföldi személy érintettségével. A szabálysértési feljelentések száma a 2022. évben 19 (2021. évben 17) volt.

A megtett úttal arányos díj meg nem fizetése miatt kiszabott közigazgatási bírsággal kapcsolatban 2022. évben 200, míg 2021. évben 175 esetben történt intézkedés. A bevételezett bírság és letétösszegek tekintetében némi növekedés következett be, mivel 2022. évben 8 408 000 Ft, 2021. évben pedig 7 745 000 Ft összegben történt közigazgatási bírság kiszabására vagy letéti összeg bevételezésére történt intézkedés.

Schengeni jelzés felfedésére 2022. évben 1137, míg 2021. évben 499 esetben került sor, mely felfedések döntő hányada a folyamatos nyitvatartású Kiszombor közúti határátkelőhelyen realizálódott. Beléptetés megtagadására 2022-ben 57, 2021-ben 16, míg 2020-ban 19 esetben történt intézkedés.

A határforgalom intenzitását tekintve Kiszombor közúti határátkelőhelyen jelentős növekedés kezdődött a korábbi évek jelentős visszaesését követően, de a pandémiás időszak előtti számok még nem tértek vissza. 2022. évben 912 494 személy, valamint 337 560 jármű (2021. évben 502 962 személy, valamint 242 151 jármű) átléptetése zajlott.

Tiszasziget közúti határátkelőhelyen 2022. évben 452 948 személy, valamint 203 647 darab jármű (2021. évben 244 246 személy, valamint 110 046 db jármű) lépett át. Kübekháza közúti határátkelőhelyen 2022. évben 104 817 személy, valamint 45 927 darab jármű átléptetése történt meg (2021. évben 56 456 személy, valamint 26 512 db jármű).

A helyi lakosság folyamatosan értesült a területen megjelenő migránsokkal kapcsolatos intézkedésekről a sajtószolgálati közleményeken keresztül, illetve együttműködő bejelentéseiknek köszönhetően, maguk is részévé váltak a mélységi migrációs hálónak. Önkéntes szerepvállalásukat elismerendő, a bejelentők köszönőlevél formájában kaptak visszacsatolást a kirendeltség vezetésétől. A migrációval járó, visszamaradó közterületi hulladék begyűjtése folyamatos volt, azt saját észlelés, de bejelentés alapján is végrehajtotta a kirendeltség.

A Maros folyó térségében, az A60-as határjeltől Maros hídig tartó gátszakasz koronarekonstrukciója érdemben segítette elő a határvonal megközelítését a jelzett szakaszon bármilyen időjárási körülmények közepette is. További nagy hatékonyságú fejlesztésnek bizonyult a vadkamerák rendszerbe állítása, amelyek olyan frekvenciákban felügyelnek egy-egy adott területet, ahol az irreguláris migránsok megjelenése a korábbiakban gyakran fordult elő.

III. Együttműködés

Kétoldalú megállapodások alapján szinte a teljes év során cseh és osztrák rendőri kontingensek is bekapcsolódtak a mélységi határőrizeti műveletekbe élőerős és technikai kapacitásaikkal. A honi fegyveres együttműködők közül pedig kiemelten a szomszédos határrendészeti kirendeltségek és rendőrkapitányságok munkatársai, készenléti rendőri, más rendőri, valamint honvédségi együttműködők szavatolták az illetékességi terület közrendjét és közbiztonságát. Ennek során élőerővel, szolgálati állatokkal, helikopterrel, drónokkal, vízi és szárazföldi járművekkel zajlott a szolgálati feladatok ellátása.

Stratégiai partnerként a polgárőrséggel 4735,5 órában (2021. 979 óra) történt közös járőrözés, illetve alkalmi jelleggel a Katasztrófavédelem technikai eszközparkja és kezelőszemélyzete is segítséget nyújtott a határőrizeti felderítő tevékenység során.

A kirendeltség szolgálati feladatainak maradéktalan ellátása érdekében, a járványhelyzet aktuális korlátozásait és lehetőségeit figyelembe véve együttműködött más állami és civil szervezetekkel is, amelynek során a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, a Természetvédelmi Őrszolgálat, a Nemzeti Védelmi Szolgálat munkatársaival közösen hajtott végre bűnmegelőző, bűnfelderítő feladatokat. Ezen kívül kapcsolatban állt a mezőőri szolgálatokkal, gazdakörökkel, vadásztársaságokkal, önkormányzatokkal, a Szegedi Regionális Nyomozó Ügyészséggel, a Terrorelhárítási Központ Szegedi Felderítő Osztályával, illetve az Alkotmányvédelmi Hivatallal. A külkapcsolatok terén a Nagyszentmiklósi és a Gyálai Határrendészeti Kirendeltség vezetőivel rendszeres havi találkozó zajlott, ahol a havi események és tapasztalatok megbeszélésén túl megtárgyalásra kerültek a jövőbeni teendők is. A helyi lakosság, szolgáltatók képviselőivel az elmúlt években kiemelkedő hatékonyságúvá fejlődött a folyamatos kapcsolattartás. Ennek eredményeként a kirendeltség nagyszámú észlelésről kapott bejelentést, amelyek ellenőrzése, a rendőri intézkedések érdemben erősítették a rendőrségbe vetett lakossági bizalmat, az egyéni és közösségi biztonságérzetet.

A települési önkormányzatokkal személyes és elektronikus kapcsolattartás is történt, igény szerint a helyi lakosságot érintő határrendészeti vonatkozású kérdésekben tájékoztatta a kirendeltség az önkormányzatokat.

IV. Összegzés, kitűzött feladatok a következő időszakra

Megállapítható, hogy a kirendeltség a 2022. évre kitűzött szakmai célkitűzéseket hiánytalanul megvalósította, azokat valamennyi szakterület vonatkozásában teljesítette.

A kirendeltség szakmai tevékenységének megismertetése, eredményeinek bemutatása, az állampolgárok és az utasforgalom tájékoztatása érdekében folyamatos és fokozott volt a média kínálta lehetőségek igénybevétele, amelyben jelentős segítséget nyújtottak a CSCSVMRFK kommunikációs munkatársai.

A 2023. év főbb célkitűzései:

1. Az irreguláris migrációs megelőző, nyílt felderítő tevékenység hatékonyságának szinten tartása, az államhatár rendjét veszélyeztető egyéb jogellenes cselekmények elleni eredményes és következetes fellépés érdekében a határrendészeti feladatok schengeni követelményeknek megfelelő végrehajtása.

2. A határforgalom-ellenőrzést támogató hazai és nemzetközi informatikai fejlesztések, bekövetkező jogszabályi változások bevezetéséből adódó feladatok maradéktalan végrehajtása, az utazóközönség számára az ezzel kapcsolatos szükséges információk folyamatos biztosítása.
3. Az állandó kialakítású Kübekháza közúti határátkelőhely építési munkálatainak során következő határidős feladataiból a Rendőrségre hárulók végrehajtásában való közreműködés.
4. Az államhatár rendjének biztosítása, az illegális migrációval összefüggő jogellenes cselekmények megelőzése, felderítése érdekében szoros együttműködés kialakítása és fenntartása a nemzeti és nemzetközi szervekkel.
5. Közreműködés a szakképzési rendszer átalakításából adódó, továbbá a hivatásos állomány tagjainak alkalmasság-vizsgálati és kiválasztási rendszerének megújításával kapcsolatos feladatok előkészítésében és végrehajtásában, a változó személyi és tárgyi feltételekhez igazodó, a szervezeti, technológiai és humán erőforrás-gazdálkodási területen is megújulni képes szervezeti működés érdekében.

Kiszombor, időbélyegző szerint

**Szécsényi Gábor r. alezredes
rendőrségi tanácsos
mb. kirendeltségvezető**

ZÁRADÉK

A dokumentum elektronikus aláírással hitelesített
06080/750/2023.ált.

Tárgy: A Kiszombor Határrendészeti Kirendeltség tájékoztatója

/2023. (III. 28.) KNÖT h.

HATÁROZATI JAVASLAT

Kiszombor Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete megtárgyalta és elfogadta a Kiszombor Határrendészeti Kirendeltség a határrend és határőrizet helyzetéről, valamint a határforgalom 2022. évi alakulásáról tájékoztatót.

A Képviselő-testület köszönetét fejezi ki a Kiszombor Határrendészeti Kirendeltség együttműködő munkájáért.

A tájékoztató a határozat mellékletét képezi.

A határozatról értesül:

- Szécsényi Gábor r. alezredes, mb. kirendeltségvezető - 6775 Kiszombor, Régi Makói u. 2.
- Szirbik Imre polgármester
- dr. Gácsi Zoltán jegyző
- Irattár